

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Конфліктологія»

вибірковий освітній компонент
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 24 «Сфера обслуговування»,
за спеціальністю 242 «Туризм»
мова навчання – українська

Рекомендовано кафедрою психології
діяльності в особливих умовах на
2021-2022 навчальний рік. Протокол
від «30» 06 2021 року № 12

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Конфліктологія»

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

1. Анотація

Система соціальної взаємодії людини, активність та домагання до зайняття значимого місця у соціумі, прагнення до безпеки та комфорту внутрішнього психічного стану людини, домагання влади та панування над собою подібними приводить до виникнення конфліктної взаємодії людей. Жити без конфліктів суспільство не може, але може ними управляти. Тому підготовка спеціаліста вищої кваліфікації вимагає такого рівня, щоб він міг не тільки управляти взаємовідносинами, але і міг бачити, попереджати, а при необхідності і розв'язувати конфлікти. Підготовка спеціаліста до соціальної взаємодії та до управління і розв'язання конфліктів забезпечується у процесі вивчення курсу «Конфліктологія». Курс передбачає початкове ознайомлення здобувачів вищої освіти із сутністю, структурою, класифікацією, попередженням та розв'язанням конфліктів. У конфліктну взаємодію вступають люди, а їх особистісні прояви є необхідною складовою виникнення, розвитку та розв'язання конфліктів. Тому вивчення особистості людини як активного, діяльного елемента набуває суттєвого значення.

2. Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Куфлієвський Андрій Станіславович, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах соціально-психологічного факультету, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 434. Робочий номер телефону – 707-34-74.
E-mail	akufliievskiy@gmail.com
Наукові інтереси	
Професійні здібності	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Сергієнко О.О., Перелигіна Л.А., Боснюк В.Ф., Михлюк Е.І., Попов В.М., Куфлієвський А.С. Психопрофілактика та психокорекція професійного відчуження у працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 133 с. 2. Куфлієвський

	<p>А.С.Взаємозв'язокособистіснихособливостей та професійноїмотиваціїрятувальниківмнс. - Проблемиекстремальної та кризовоїпсихології. Збірникнауковихпраць. Вип. 12. Частина I.–X.: НУЦЗУ, 2012.–208 с.</p>
--	--

3. Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосередини з 14.00 до 15.00 в кабінеті № 434. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета є оволодіння здобувачами вищої освіти системою знань про психологічні закономірності формування та розвиток міжособистісних стосунків, а також суперечок та проблем, які виникають у разі їх порушень, практичне формування вмінь та навичок конструктивного підходу та аналізу виникаючих протиріч.

4. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	3 курс
Семестр	5
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	150
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	30

- практичні заняття (годин)	-
- семінарські заняття (годин)	40
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсова робота (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни: Для успішного навчання необхідне опанування навчальними дисциплінами: загальна психологія, Юридична психологія.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Туризм»,
назва

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання
здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях конфліктної взаємодії; уміння виявляти та вирішувати соціальні конфлікти; формування конфліктологічної компетентності.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані вибіркові компетентності з дисципліни
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
Здатність проводити діагностику проблем організації, обґрунтовувати заходи щодо їх вирішення

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи конфліктології.

Тема 1.1. Конфліктологія в системі соціальних дисциплін.

Тема 1.2. Типологія конфліктів. Умови виникнення конфліктів. Класифікації конфліктів.

Тема 1.3. Конфлікт в колективі. Соціально-психологічний клімат в колективі. Конфронтація.

Тема 1.4. Причини виникнення конфлікту. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту.

Тема 1.5. Розбіжність. Суперечка. Дискусія.

Тема 1.6. Стилї поведінки в конфліктах. Методика К. Томаса

Тема 1.7. Розв'язання конфліктів. Чинники конструктивного підходу до конфліктів. Аналіз конфліктів.

МОДУЛЬ 2. Управління конфліктами.

Тема 2.1. Метод "переговорів". Керування конфліктною ситуацією. Попередження конфліктів. Картографія конфлікту.

Тема 2.2. Керівник у конфлікті. Класифікація та визначення "конфліктних" у спілкуванні людей.

Тема 2.3. Переговори і медіація

Тема 2.4. Правовий конфлікт

Тема 2.5. Переговорний процес з урегулювання конфліктів

Тема 2.6. Маніпулятивні технології в переговорному процесі та протидія

їм

Тема 2.7. Суспільні конфлікти, Сімейні конфлікти

Тема 2.8. Конфлікти в органах та підрозділах ДСНС

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
5 - й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.1.	10	2	2		6	
Тема 1.2.	12	2	4		6	
Тема 1.3.	12	2	4		6	
Тема 1.4.	10	2	2		6	
Тема 1.5.	10	2	4		4	

Тема 1.6	10	2	2		6	
Тема 1.7	10	2	2		6	
Разом за модулем 1	74	14	20		40	
Модуль 2						
Тема 2.1.	8	2	2		4	
Тема 2.2.	10	2	2		6	
Тема 2.3.	8	2	2		4	
Тема 2.4.	8	2	2		4	
Тема 2.5.	8	2	2		4	
Тема 2.6.	10	2	2		6	
Тема 2.7	12	2	4		6	
Тема 2.8	12	2	4		6	
Разом за модулем 2	76	16	20		40	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конфліктологія в системі соціальних дисциплін. предмет, завдання та напрямки сучасної конфліктології	2
2	Напрямки в розробці теорії конфлікту. Історія розвитку конфліктології.	4
3	Соціально-психологічна характеристика умов виникнення конфліктів.	4
4	Мотивація учасників конфлікту. Проблема потреб і конфлікт; ієрархія потреб Маслоу.	2
5	Класифікація конфліктів за наслідками: функціональні і дисфункціональний конфлікти.	4
6	Методика визначення переважного стилю поведінки особистості в конфлікті К. Томаса.	2
7	Можливість попередження конфлікту. Інцидент.	2

8	Стили поведінки в конфлікті його учасників. Суперництво. Співробітництво.	2
9	Модель розв'язання моральних конфліктів. Метод "переговорів" Фішера і Юрі.	2
10	Умови та етапи застосування методу "переговорів". Основи керування конфліктною ситуацією: структурні і міжособистісні методи М. Альберта і М. Мескона.	2
11	Модель розв'язання моральних конфліктів. Вивчення й аналіз конфліктів Д.Г. Скотта. Модель розв'язання конфліктів Д.Г. Скотта.	2
12	Розв'язання і попередження сімейних конфліктів. "Актуалізація" спроможностей Н. Пезешкаана.	2
13	Основи керування конфліктною ситуацією: структурні і міжособистісні методи М. Альберта і М. Мескона.	2
14	Стратегія співробітництва в конфліктах Х. Корнелиуса і Ш.Фейра.	4
15	Конфлікти в МНС: поняття, характеристика, особливості, причини. Специфіка взаємовідносин в роботі працівників МНС. Умови ефективного керівництва колективом. Особливості протікання і розв'язання організаційних конфліктів.	4
	Разом	40

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Предмет та метод конфліктології.
2. Формування основ конфліктології.
3. Вивчення конфліктів у соціологічному вимірі.
4. Вивчення конфліктів у політологічному та психологічному вимірах.
5. Конфліктологічна парадигма у сучасній соціології конфлікту.
6. Конфлікт як складне соціальне явище.
7. Види конфліктів та причини їх виникнення.
8. Динаміка і механізми конфлікту.
9. Процес управління конфліктами.
10. Методи та форми управління конфліктами.
11. Профілактика конфліктів в організації.
12. Попередження і регулювання конфліктів.
13. Співробітництво у подоланні конфліктів.
14. Стратегія розв'язання конфліктів.
15. Переговори як універсальний метод розв'язання конфліктів.
16. Посередництво.
17. Роль керівника в управлінні конфліктами.

18. Психологія конфлікту.
19. Соціологія конфлікту.
20. Конфлікти у сфері управління

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальної роботи	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів

I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	8	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	10	2	20
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 1				30
Модуль № 2	Лекції	7	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	10	2	20
	Модульна контрольна робота*	1	10	10
Разом за модуль № 2				30
Разом за поточний контроль				60
II. Індивідуальна самостійна робота				10
III. Екзамен				30
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

2 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

1 бали – здобувач орієнтується в обговорюваній тематиці, наводить приклади та висловлює свої думки;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка повідомлення, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт:

10 балів – вірно дані відповіді на чотири питання з дотриманням всіх вимог до виконання;

8-9 балів – в цілому розкриті чотири питання, але недостатньо обґрунтуванні відповіді, допущені незначні помилки;

6-7 балів – дані відповіді на три питання;

4-5 балів – дані відповіді на два питання

1-3 бали – дано відповідь на одне питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох питань. У відповіді на поставленні питання здобувачі вищої освіти повинні відобразити володіння навчальним матеріалом, зокрема, вміння застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання практичних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, проявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Модуль 1

1. Конфліктологія: поняття, предмет, задача, методи.
2. Конфлікт: визначення, характеристика.
3. Проблема "конфлікту" у соціально-психологічній літературі.
4. Проблема потреб у конфліктології; ієрархія Маслоу.
5. Типологія конфлікту.
6. Загальна класифікація конфліктів.
7. Емоції в конфлікті.
8. Вербальні і невербальні форми вираження конфлікту.
9. Економічний конфлікт: поняття, характеристика,
10. Політичний конфлікт: визначення, типологія. Політична боротьба.
11. Соціально-психологічний конфлікт: характеристика, особливості.
12. Емоційно-неврогенний конфлікт.
13. Психологічні особливості поведінки людей у конфліктах.
14. Національний конфлікт: поняття, характеристика.
15. Поняття "конфронтації": характеристика, особливості.
16. Функціональний і дисфункціональний конфлікти.
17. Умови виникнення конфліктів.
18. Моральний конфлікт.
19. Конфлікт і соціально-психологічний клімат у колективі.
20. Причини виникнення конфліктів.
21. Анатомія конфлікту.
22. Динаміка конфлікту.
23. Модель процесу конфлікту.
24. Класифікація учасників конфлікту.
25. Стилi поведіння в конфлікті його учасників; методика К. Томаса.
26. Дисципліна - як засіб попередження конфліктів.
27. Розв'язання конфліктів.

Модуль 2

1. Характеристика конфліктів в органах та підрозділах ДСНС.
2. Основні причини конфліктів в органах та підрозділах ДСНС.
3. Профілактика конфліктів в ДСНС.
4. Шляхи розв'язання конфліктів в ДСНС.
5. Особливості конфліктів у професійній діяльності пожежного-рятувальника.
6. Метод "переговорів" Р. Фішера й У. Юрі.
7. Позиційні підходи в переговорах (м'який, жорсткий).
8. Керування конфліктною ситуацією: структурні і міжособистісні методи.
9. Чинники конструктивного підходу до розв'язання конфліктів.
10. Модель розв'язання моральних конфліктів.
11. Сімейні конфлікти: характеристика, особливості.
12. Розв'язання сімейних конфліктів.
13. Попередження сімейних конфліктів.
14. Педагогічний конфлікт: характеристика, особливості.
15. Вивчення й аналіз конфліктів (Д.Г. Скотт).
16. Розв'язання конфліктів по Д.Г. Скотту; візуалізація.
17. Розв'язання міжособистісних конфліктів (модель В. Андрєєва)
18. Стратегія співробітництва в конфлікті (Х. Корнеліус, Ш. Фейр).
19. Посередництво в конфлікті (етапи, умови).
20. Картографія конфлікту.
21. Класифікація "конфліктних" у спілкуванні людей.
22. Принципи спілкування з "конфліктними" людьми.
23. Динаміка розв'язання конфліктів Ч. Ліксона.
24. Організаційний конфлікт: визначення, особливості.
25. Керівник у конфлікті. Стили керівництва в колективі.
26. Стимулювання конфліктів: цілі, причини, методи.
27. Правовий конфлікт: поняття, характеристика.
28. Розв'язання правових конфліктів.
29. Симпатії й антипатії: форми проявлення, умови виникнення

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- 9-10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 7-8 бали – робота виконана майже на 70-90% від загального обсягу;
- 5-6 бали – обсяг виконаної роботи становить від 40% до 69% від загального обсягу;
- 3-4 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;
- 1-2 бал – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального

обсягу;

0 бал – в цілому обсяг виконаних завдань передбачене на індивідуальну самостійну роботу складає менше 10% від загального обсягу.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем з нижченаведеного переліку або індивідуальну тему погоджену з викладачем та самостійно виконати поглиблене дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти за модулем 1 та 2:

1. Передумови становлення конфліктології як науки.
2. Характеристики конфлікту як соціального феномену.
3. Підстави класифікації конфліктів.
4. Теоретичні пояснення виникнення конфліктів.
5. Теоретичні пояснення управління конфліктами.
6. Конфлікти і конкуренція у суспільстві.
7. Структура конфлікту.
8. Стадії розвитку конфлікту.
9. Теорії поведінки особистості у конфлікті.
10. Теорії поведінки груп у конфлікті.
11. Методи діагностики конфліктів.
12. Аналіз конфлікту та конфліктологічна експертиза.
13. Поведінка особистості у конфліктній ситуації. 14. Сила та насильство.
15. Стратегії поведінки в конфлікті.
16. Управління конфліктами як технології.
17. Методи профілактики конфліктів в організації.
18. Дефіцит комунікацій як підстава виникнення конфліктів.
19. Ефективні комунікації як засіб превенції конфліктів.
20. Ефективні комунікації як засіб управління конфліктами.
21. Образ конфлікту.
22. Роз'єднуючі та об'єднуючі чинники.
23. Управління груповими процесами.

24. Підготовка і прийняття раціонального управлінського рішення у конфліктній ситуації.
25. Переговори як засіб управління конфліктами.
26. Контекст переговорів.
27. Моделі переговорного процесу.
28. Компромисні та консенсусні переговори.
29. «Гарвардська модель» переговорів.
30. Посередництво як консультативно-переговорна практика.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

25-30 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст питань;

20-24 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст поставлених питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

15-20 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-14 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкритий зміст питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питань.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі усного екзамену.

Кожен варіант екзаменаційного білету складається з трьох питань. Відповіді на питання оцінюються за критеріями досягнення нормативних результатів навчання. Основними вимогами є розуміння ідей та положень, здатність вичерпно та аргументовано їх викласти, висловити та обґрунтувати власну позицію з питань, що розглядаються в ході вивчення дисципліни.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Конфліктологія: поняття, предмет, задача, методи.
2. Конфлікт: визначення, характеристика.
3. Проблема "конфлікту" у соціально-психологічній літературі.
4. Проблема потреб у конфліктології; ієрархія Маслоу.
5. Типологія конфлікту.

6. Загальна класифікація конфліктів.
7. Емоції в конфлікті.
8. Вербальні і невербальні форми вираження конфлікту.
9. Економічний конфлікт: поняття, характеристика,
 10. Політичний конфлікт: визначення, типологія. Політична боротьба.
 11. Соціально-психологічний конфлікт: характеристика, особливості.
 12. Емоційно-неврогенний конфлікт.
 13. Психологічні особливості поведінки людей у конфліктах.
 14. Національний конфлікт: поняття, характеристика.
 15. Поняття "конфронтації": характеристика, особливості.
 16. Функціональний і дисфункціональний конфлікти.
 17. Умови виникнення конфліктів.
 18. Моральний конфлікт.
 19. Конфлікт і соціально-психологічний клімат у колективі.
 20. Причини виникнення конфліктів.
 21. Анатомія конфлікту.
 22. Динаміка конфлікту.
 23. Модель процесу конфлікту.
 24. Класифікація учасників конфлікту.
 25. Стили поводження в конфлікті його учасників; методика К. Томаса.
 26. Дисципліна - як засіб попередження конфліктів.
 27. Розв'язання конфліктів.
 28. Характеристика конфліктів в органах та підрозділах ДСНС.
 29. Основні причини конфліктів в органах та підрозділах ДСНС.
 30. Профілактика конфліктів в ДСНС.
 31. Шляхи розв'язання конфліктів в ДСНС.
 32. Особливості конфліктів у професійній діяльності пожежного-рятувальника.
33. Метод "переговорів" Р. Фішера й У. Юрі.
34. Позиційні підходи в переговорах (м'який, жорсткий).
35. Керування конфліктною ситуацією: структурні і міжособистісні методи.
36. Чинники конструктивного підходу до розв'язання конфліктів.
37. Модель розв'язання моральних конфліктів.
38. Сімейні конфлікти: характеристика, особливості.
39. Розв'язання сімейних конфліктів.
40. Попередження сімейних конфліктів.
41. Педагогічний конфлікт: характеристика, особливості.
42. Вивчення й аналіз конфліктів (Д.Г. Скотт).
43. Розв'язання конфліктів по Д.Г. Скотту; візуалізація.
44. Розв'язання міжособистісних конфліктів (модель В. Андрєєва)
45. Стратегія співробітництва в конфлікті (Х. Корнеліус, Ш. Фейр).
46. Посередництво в конфлікті (етапи, умови).

47. Картографія конфлікту.
48. Класифікація "конфліктних" у спілкуванні людей.
49. Принципи спілкування з "конфліктними" людьми.
50. Динаміка розв'язання конфліктів Ч. Ліксона.
51. Організаційний конфлікт: визначення, особливості.
- 52 Керівник у конфлікті. Стилi керівництва в колективі.
53. Стимулювання конфліктів: цілі, причини, методи.
54. Правовий конфлікт: поняття, характеристика.
55. Розв'язання правових конфліктів.
56. Симпатії й антипатії: форми проявлення, умови виникнення

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

6. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації

Література:

1. Бандурка А.М. Друзь В.А. Конфліктологія. - Х.: 1997.
2. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. — К.: МАУП, 2003. — 360 с.
3. Нагаєв В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 198 с.
4. Гірник А.М. Основи конфліктології: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / А. М. Гірник. – Київ : Києво-Могилянська акад., 2010. – 222 с.
5. Конфліктологія :навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. — Х. : Право, 2012. — 128 с.

Допоміжна література

1. Агеев В. С. Взаимоотношения групп с неравным социальным статусом и психологические последствия несправедливости // Психологический журнал. - 1990. - Т. 11. - № 4. - С. 12-19.
2. Бацевич Ф. С. Основы комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с
3. Бубер М. Я и Ты [Електронний ресурс] / М. Бубер. – Режим доступу :<http://www.psylib.org.ua/books/buber01/index.htm>
4. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт // Иностранная литература. - 1993. - № 4. - С. 237-242. 5. 65. Дарендорф Р. Элементы теории социального конфликта // Социологические исследования. - 1994. - № 5. - С. 142-147.

Інформаційні ресурси

1. ([HTTP://IPCG.ORG.UA/](http://ipcg.org.ua/))
2. ([HTTPS://PEACEENGINEERS.COM/ABOUT/WHAT-IS-PEACE-ENGINEERING/](https://peaceengineers.com/about/what-is-peace-engineering/))
3. ([HTTP://CONCORDANCE.ORG.UA/](http://concordance.org.ua/))
4. « ([HTTP://WWW.NAMU.COM.UA/UA/](http://www.namu.com.ua/ua/))
5. ([HTTP://MEDIATION.UA/](http://mediation.ua/))
6. [HTTP://WWW.UKRMEDIATION.COM.UA/UA/](http://www.ukrmediation.com.ua/ua/)).
7. [HTTP://PEACE.IN.UA](http://peace.in.ua)

Розробник:
Доцент кафедри
психології діяльності в особливих умовах

Андрій Куфлієвський